

EGEN PENSJONSKONTO HAR FØRT TIL LAVERE KOSTNADER

Mindre enn tre måneder etter lanseringen av Egen pensjonskonto er det allerede klart at reformen har ført til sterkere priskonkurrans og fremvekst av nye aktører med svært konkurransedyktige betingelser.

24.04.2021

Innhold

Innhold	2
1.1 Egen pensjonskonto	3
1.2 Kostnadsledende innkjøpsfellesskap	3
1.3 Full spredning	5
1.4 De etterlatte pensjonskapitalbevisene	6

1.1 Egen pensjonskonto

Alle arbeidstakere i bedrifter med innskuddspensjon kan nå flytte sine pensjonskapitalbevis til sin egen pensjonskonto hos sin arbeidsgivers pensjonsleverandør. For flertallet vil dette bety lavere kostnader og dermed mer pensjon for pengene. Et ikke ubetydelig antall kan likevel ubemerket bli flyttet fra asken til ilden. For disse vil det med stor sannsynlighet lønne seg å sende sparekapitalen til en selvvalgt leverandør fremfor egen arbeidsgivers leverandør.

Et informert valg krever imidlertid lett tilgjengelig og fordøyelig prisinformasjon. Det finnes på gebyrsjekkene til [Finansportalen.no](https://finansportalen.no) for både egen pensjonskonto og pensjonskapitalbevis. Rangeringen viser hvilke leverandører som til enhver tid tilbyr det rimeligste globale fondet. Forbrukerrådet og Finansportalen har i flere år repetert budskapet om at globale indeksfond bør være en hovedkomponent i langsiktig pensjonssparing. Det har likevel vært mange leverandører som ikke en gang har tilbudt dette som et alternativ. Dette har gradvis endret seg slik at aktører uten indeksfond er blitt unntak snarere enn hovedregel.

Selv om nesten alle har rimelige indeksfond på menyen betyr ikke det at de anbefales av servitøren. Mange pensjonskunder blir fremdeles dultet i retning av aktive forvaltede spareprodukter som er relativt sett mer lønnsomt for pensjonsleverandøren. Som et supplement til Finansportalen har vi derfor satt sammen et øyeblikksbilde av et bredere utvalg fra pensjonsleverandørens sortiment. Spareproduktene er ikke nødvendigvis identiske mellom leverandørene, men befinner seg innenfor samme segment og kan derfor sammenlignes.

Vi har i tillegg undersøkt om det er kostnadsforskjeller mellom selvvalgt pensjonskonto og pensjonskapitalbevis. Forbrukerrådet ser ingen kostnadmessig begrunnelse for at det skal koste mer å administrere et pensjonskapitalbevis på 100.000 kroner enn en egen pensjonskonto med samme verdi.

1.2 Kostnadsledende innkjøpsfellesskap

Vi har delt markedet i to. Den ene delen viser betingelsene til innkjøpssamarbeid som krever medlemskap i en arbeidstakerorganisasjon. Inntil videre er det Akademikerne, NITO, YS og LO som tilbyr dette til sine medlemmer. Fellesnevnerne er at alle i hovedsak tilbyr svært konkurransedyktige betingelser og at de ikke gjør prismessig forskjell mellom medlemmer med egen pensjonskonto eller pensjonskapitalbevis. Det er en stor fordel hvis arbeidstakeren mister jobben, begynner å jobbe i det offentlige, pensjonerer seg eller flytter til utlandet. Da konverteres nemlig

pensjonskapitalen fra egen pensjonskonto til pensjonskapitalbevis. En endring i arbeidsforhold fører dermed ikke til et kostnadshopp på pensjonssparingen.

Arbeidstakernes innkjøpsfelleskap har, stort sett, like gode betingelser på spareprofiler med indeksforvaltning som selv den antatt mest forhandlingskraftige arbeidsgiverorganisasjonen, NHO. Gjennom Storebrand betaler medlemsbedriftene 0,19 prosent for de passivt forvaltede spareprofilene.

For aktive profiler er imidlertid NHO's avtale med Storebrand billigst med bare 0,29 prosent i årlig kostnad. Forskjellen mellom aktiv og passiv forvaltning for NHO's medlemmer er faktisk så lav at det ikke lenger er opplagt at det er sannsynlighetsovervekt for at indeksforvaltning vil gi bedre netto avkastning i det lange løp. Likevel er innkjøpsfelleskapenes aktive profiler trolig rimeligere enn hos et betydelig antall arbeidsgivere som ikke kan lene seg på NHOs forhandlingsmuskler. Nordea's egen pensjonskonto for YS medlemmer tilbyr den rimeligste aktive spareprofilen til 0,39 prosent i årlig kostnad. NITO (Danica) og Akademikerne (Kron) følger hakk i hæl med henholdsvis 0,45 og 0,5 prosent.

Den jevne pensjonssparer vil trolig være best tjent med å velge riktig aksjeandel i en bredt konstruert spareprofil med lave kostnader og ellers sitte forholdsvis stille i båten. Det har vist seg at hyppige endringer i porteføljen gjerne fører til at uerfarne investorer kjøper på topp og selger på bunn. Hvis man likevel ønsker å individualisere porteføljen er det imidlertid fornuftig å velge aktører med lave distribusjonskostnader. Her utmerker Kron seg med bare 0,075 prosent i plattformhonorar på sitt fondsutvalg. Det er Norges ubestridt laveste plattformhonorar for fondssparing selv om fondsutvalget er begrenset i forhold til for eksempel Nordnet.

Pristest: Innkjøpsfellesskap (15. april, 2021)				
Produkter	Danica NITO	KRON Akademikerne+	Sparebank 1 LO*	Nordea YS Pensjon
Egen pensjonskonto				
Pensjonsprofiler				
Indeksprofil - valutasikret	0,25 %	0,19 %	0,18 %	0,18 %
Aktiv profil	0,45 %	0,50 %	0,42-0,92%	0,39 %
Enkeltfond				
Globalt indeksfond	0,15 %	0,175 %	na	0,25 %
Vekstmarked indeksfond	0,40 %	0,28 %	na	0,52 %
Teknologifond	1,89 %	0,93 %	na	1,20 %
Norgesfond	0,90 %	0,83 %	na	1,00 %
Pensjonskapitalbevis				
Administrasjonsgebyr	0 %	0 %	0,02 %	0 %
Rimeligste pensjonsprofil	0,25 %	0,16 %	0,18 %	0,18 %
Rimeligste globale fond	0,15 %	0,175 %	na	0,25 %

* Kostnadene inkluderer administrasjonsgebyret på 0,02 prosent.

1.3 Full spredning

Det er større spredning blant tilbudene til arbeidstakere uten krav til fagforeningstilknytning. Her er det Kron som stikker av med prisen både for beste pensjonsdebutant og kostnadsvinner i hovedfeltet. Nykommeren tilbyr de rimeligste indeksprofilene i egen pensjonskonto, lavest kostnader på pensjonskapitalbevis i alle størrelser og har enten de laveste eller nest laveste prisene på enkeltfond.

Der det var liten tvil om testens vinner, er det langt vanskeligere å utpeke hvem som er testens dyreste leverandør. Hovedregelen er at etablerte livselskaper er dyrere enn mindre aktører med selvbetjente fondsplattformer som primære distribusjonskanal. Av livselskapene er Nordea totalt sett det mest kostnadseffektive alternativet.

Ingen av leverandørene har falt for fristelsen til å kreve inn faste administrasjonsgebyrer for egen pensjonskonto. Dette er til stor nytte for forbrukere, fordi det blir enklere å forstå hva man betaler. Noen av aktørene (Kron, Nordnet og DNB) har modernisert sine honorarstrukturer og mottar ikke lenger betalinger fra andre enn kunden. Til gjengjeld tar de et plattformhonorar i tillegg til forvaltningshonoraret. De øvrige aktørene har mindre gjennomsliktig prising og mottar fremdeles returprovisjoner (kickbacks) fra sine eksterne fondsleverandører. Forbrukerrådet mener dette kan skape uheldige interessekonflikter og har derfor foreslått [forbud mot returprovisjoner](#).

Pristest: selvvalg pensjonkonto og pensjonskapitalbevis (15.april, 2021)

Produkter	KRON	Nordnet	Duvi*	DNB	Nordea	Storebrand	Danica	Gjensidige	
								***	Sparebank1
Egen pensjonkonto									
Pensjonsprofiler~									
Indeksprofil - valutasikret~~	0,26 %	0,4%	na	0,4-0,5%	0,30 %	0,40 %	0,35-0,75%	0,49 %	0,50 %
Aktiv profil	0,67%	na	0,5-0,65%	0,7-1,05%	0,59 %	0,49-0,99%	0,82-1,33%	0,99-1,8%	0,5-1,0%
Enkeltfond									
Globalt indeksfond	0,20 %	0,30 %	na	0,40 %	0,25 %	0,25 %	0,35 %	0,18 %	0,28 %
Vekstmarked indeksfond	0,30 %	0,30 %	na	0,50 %	0,52 %	0,40 %	0,40 %	0,28 %	na
Teknologifond (aktivt)	0,95 %	1,15 %	na	1,15 %	1,20 %	na	1,89 %	na	na
Norgesfond (aktivt)	0,85 %	0,70 %	na	1,15 %	1,00 %	1,00 %	0,90 %	1,20 %	1,50 %
Pensjonskapitalbevis									
Admin/plattformgebyr (kr/%)	0 %	0,30 %	0 %	1,00 %	0**	2,00 %	2,00 %	497	2,00 %
Maksimumsgebyr (kr)	0	na	0	400	0	400	500	497	507
<i>Forvaltningshonorar</i>									
Rimeligste pensjonsprofil	0,19 %	0,10 %	0,65 %	0,4-0,5%	0,30 %	0,6-1,2%	0,35-0,75%	0,49 %	0,50 %
Rimeligste globale fond	0,20 %	0,00 %	na	0,40 %	0,25 %	0,25 %	0,35 %	0,18 %	0,18 %
Rimeligste pensjonsprofil									
Sparekapital	10 000	0,19 %	0,40 %	0,65 %	1,4-1,5%	0,30 %	2,6-3,2%	2,35-2,75%	5,46 %
Sparekapital	100 000	0,19 %	0,40 %	0,65 %	0,8-0,9%	0,30 %	1,0-1,6%	0,85-1,25%	0,99 %
Sparekapital	500 000	0,19 %	0,40 %	0,56 %	0,48-0,58%	0,30 %	0,68-1,28%	0,45-0,85%	0,59 %
Rimeligste globale fond									
Sparekapital	10 000	0,20 %	0,30 %	na	1,40 %	0,25 %	2,25 %	2,35 %	5,15 %
Sparekapital	100 000	0,20 %	0,30 %	na	0,80 %	0,25 %	0,65 %	0,85 %	0,68 %
Sparekapital	500 000	0,20 %	0,30 %	na	0,48 %	0,25 %	0,33 %	0,45 %	0,28 %
Markedsandel PKB									
Likestilte priser (EPK vs. PKB)	<0,5%	<1%	<1%	29 %	17 %	29 %	5 %	9 %	10 %
	Ja	Ja	Ja	Nei	Q1 2022	Nei	Nei	Nei	Nei

* Duvi tar 0,65 prosent for sparebeløp under 200.000 kroner og 0,5% for alt over 200.000. Spareprofilens aksjebeholdning har overvekt av indeksfond.

** Nordea har fjernet administrasjonsgebyret for nye pensjonskapitalbevis. I løpet av Q1 2022 vil også gebyret fjernes for eksisterende pensjonskapitalbevis.

*** Gjensidige lanserer en indeksprofil i slutten av april 2021 som står oppført i tabellen. Den rimeligste profilen i prislissen pr. 20. april koster 0,89% og inneholder 80% indeksfond

~ Noen spareprofiler har samme prising uavhengig av aksjeandel. Andre har honorarer som stiger i takt med andel aksjer i profilen.

~~ Nordnets indeksprofil er ikke valutasikret. En valutasikret profil vil normalt gi ca. 0,05 prosentpoeng høyere årlig kostnad. Kron har en profil uten sikring til 0,19%.

1.4 De etterlatte pensjonskapitalbevisene

Forbrukerrådet har vært bekymret for at innføringen av egen pensjonkonto ikke løser utfordringene for arbeidsløse, arbeidstagere i det offentlige eller pensjonister som ikke kan overføre sine pensjonskapitalbevis til en egen pensjonkonto. Med mindre de tar egne grep risikerer de fremdeles at gebyrer spiser opp store deler av fremtidens pensjonsinntekt. Det er derfor viktig å sikre at den skarpe konkurransen innen selvvalgt pensjonkonto smitter over på pensjonskapitalbevis.

Testens prisvinner, Kron, gjør ingen prismessig forskjell mellom EPK og PKB. Det gjør heller ikke Nordnet, Duvi eller innkjøpsamarbeidene til NITO, LO, Akademikerne eller YS. Nordea har fjernet administrasjonsgebyret for nye PKBer og fjerner det på eksisterende kundeforhold fra begynnelsen av 2022.

Det gjenstår fremdeles leverandører som spiser en uforholdsmessig stor del av spesielt små pensjonskapitalbevis. Dette gjelder etablerte livselskapene som dessverre fortsetter å melke kunder med pensjonskapitalbevis. Kundene står fritt til å flytte, men i praksis er det bare et begrenset antall kunder som er oppmerksomme på at de betaler unødvendige kostnader.

Forbrukerrådet håper at konkurransedynamikken vil gjøre at flere livselskaper vil følge Nordea og på sikt fjerne de kunstige gebyrskillene mellom de to svært tett beslektede spareformene.

